

СИГУРНОСТ ВСЕКИ ДЕН

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А

☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93,

www.babh.government.bg

Мерки за управление на риска от вируса Schmallenberg при внос на едри и дребни преживни животни и генетичен материал на територията на Русия

В писмо до Генерална дирекция „Здравеопазване и потребители“ към Европейската комисия (DG SANCO), Федералната служба за ветеринарен и фитосанитарен надзор на Русия уточнява предприетите мерки за прилагане на система за управление на риска от вируса Schmallenberg (SBV) при внос на едри и дребни преживни животни и генетичен материал на територията на Русия. За постигане на по-голяма яснота в кореспонденцията са приложени точни критерии и определения, различни от одобрените от Световната организация по здравеопазване на животните (OIE). Системата включва мерки за прилагане в страната-износител, на границата на Митническия съюз и на територията на Русия след внос.

При изследване на взетите проби следва да се обърне внимание на факта, че при някои от внесените серопозитивни животни носителството продължава за много дълъг период, което показва възможност за перзистирание на инфекция.

За да се осигури безопасен внос на генетичен материал от едри и дребни преживни животни в Русия, Федералната служба изисква вземане на мерки за изясняване на използваните термини и условия пред държавите-членки (ДЧ) (*Приложение 1*).

За улесняване на износа от ЕС и повишаване на интереса за закупуване на едър рогат добитък от руски бизнесмени, в някои ДЧ вниманието е насочено и към предприемане на мерки по отношение на разходите за извършване на тестове за диагностициране на вируса и вирусните антители. Според информация от руските вносители в някои ДЧ на ЕС **стойността на един тест възлиза на до 8% от цената на едно животно и е няколко пъти по-висока от цената на подобен тест в Русия или някои други ДЧ.**

Приложение 1

Условия за внос на домашни и диви преживни животни и разплоден материал от европейските страни в Руската Федерация

Преди транспортиране на територията на Руската Федерация животните трябва да бъдат поставени под карантина на територията на страната износителка в условия, предотвратяващи контакт с кръвосмучещи насекоми (затворени помещения, третиране с репеленти и/или инсектициди, разполагане в карантинната база в региони, където няма кръвосмучещи насекоми).

По време на карантината животните трябва да преминат през лабораторни изследвания за откриване на вируса Schmallenberg. Първият тест за диагностициране на *наличие на вирусния геном* се извършва посредством метода полимеразно-верижна реакция (PCR) по време на периода между 1^{-ви} и 7^{-ми} ден от карантината. Вторият - *за наличие на антитела* срещу вируса Schmallenberg, се извършва чрез метода ELISA, по време на периода между 15^{-ти} и 21^{-ви} ден на карантината. Не е разрешен вносът на територията на Руската Федерация на животни с положителни или съмнителни резултати дори според един от методите.

В случай, че при лабораторните изследвания не се установят PCR-положителни или серопозитивни животни, цялата група животни може да бъде внесена на територията Руската Федерация.

Ако в карантинна група от животни от една ферма са установени серопозитивни и/или PCR-положителни животни, се забранява внос на цялата група.

Ако по време на периода на размножаване на векторите на заболяването - насекомите (15 март-15 ноември) в карантинна група от животни от различни стопанства бъдат открити серопозитивни и/или PCR-позитивни животни, се забранява внос на цялата група в Руската Федерация.

Ако в периода 15 ноември-15 март в карантинната група от животни от различни стопанства бъдат открити серопозитивни и/или PCR-положителни животни, цялата партида животни, транспортирани наред с животни от стопанства със серо- и/или PCR-позитивни животни, следва да бъде изключена. Животните, останали в карантинната зона, трябва да бъдат изследвани втори път. В случай, че всички животни са серо- и PCR-негативни, те могат да бъдат транспортирани до Руската Федерация.

Изпълнението на условията трябва да се докаже чрез отделно приложение към ветеринарен сертификат, издаден от представител на Националната ветеринарна служба на страната износител, подписан от лице, осъществяващо руския ветеринарен контрол на диагностични тестове и превантивни мерки в страната износител по време на карантинния период. Приложението включва резултатите от всички тестове, дати, места и методи на изпитване, метод на предпазване на карантинната група от контакт с

кръвосмучещи насекоми . Освен това то гарантира отсъствието на серопозитивни и PCR-положителни животни в групата.

В допълнение към споменатите условия при вноса на генетичен материал (семенна течност, ембриони, яйцеклетки) се докладва следното:

- Взема се предвид безопасността на страната при внос на генетичен материал (семенна течност, ембриони и яйцеклетки) на територията на Руската Федерация не в момента на вноса, а в момента на събирането му;
- Разплодният материал, събран преди 1 април 2011 г. от всяка държава в Европа, се внася без допълнителни условия и контрол, свързани с SBV, независимо от епизоотичната обстановка по отношение на заболяването;
- При внос на разплоден материал от европейските страни, извършен след 1 април 2011 г., животното донор трябва да бъде тествано за наличие на антитела срещу SBV не по-рано от 3 седмици след събиране на разплоден материал и не по-късно от датата на транспортиране. Резултатът трябва да бъде отрицателен. Всяка партида семенна течност, събрана от всички донори, трябва да бъде тествана за вируса Schmallenberg в проба, изследвана с PCR, в продължение на 3 дни преди транспортирането му на пазара на Руската Федерация.

Изпълнението на тези условия трябва да бъде потвърдено в отделно приложение на ветеринарен сертификат за внос на генетичен материал, издаден от представител на Националната ветеринарна служба на страната износител и да бъде дадена гаранция, че генетичният материал, изпратен към Руската Федерация, е от животни без вирусен геном или антитела срещу Schmallenberg вирус.

Ограничителни или контролни мерки не се вземат в случай на превоз (транзит) на животни през територията на безопасна по отношение на вируса Schmallenberg среда, в това число и морски или въздушен превоз без междинни спирки в трети страни, както и временен престой на територията на трети страни.

Превозът (транзит) на животните през засегнати от вируса страни (територии) е забранен с изключение на превоз с транспорт, осигуряващ ограничен достъп на векторните насекоми, както и морски или въздушен превоз без междинни спирки в засегнати трети страни и временно разтоварване на териториите на засегнати трети страни.

В случай на превоз (транзит) на животни през територията на страни с неустановен статут (с изключение на въздушни и морски превози) превозвачът трябва да вземе мерки за защита на животните от векторни насекоми под контрола на правно упълномощен представител на ветеринарен контрол.

В случай на превоз (транзит) на животни през териториите на страни (зони) с неустановен статут (с изключение на въздушни и морски превози), упълномощеният ветеринарен орган контролира мерките за предпазване на животните от контакт с векторни насекоми и извършва клиничен преглед на всички животни без изключение.

В случай, че клинични признаци (повишена температура, диария, аборти, мъртво родени приплоди), характерни за вируса Schmallenberg, бъдат установени, не се допуска внасянето на цялата партия животни на територията на Руската Федерация.

В случай, че мерките за предпазване на животните от контакт с векторни насекоми в някои от транспортните съоръжения са били неефективни, не се позволява животните, превозвани с транспортното съоръжение, да влизат на територията на Руската Федерация.

В случай на внос на територията на Руската Федерация на генетичен материал от животни, доставени от страни свободни от вируса Schmallenberg, както и събран от животни, които не са били транспортирани през територията на страна (страни) с неустановен статут, не се изисква допълнителен митнически и/или ветеринарен контрол на вируса Schmallenberg.

* а) **официално свободна** от Schmallenberg вирус е страна (зона, област), където:

през предходните две години не е регистриран нито един случай на болестта, с изключение на случаите сред внесените животни, подлежащи на карантина, които са били умъртвени в условия на сигурност;

се наблюдават рисковите групи животни (абортирани животни); лабораторните тестове потвърждават липсата на вируса Schmallenberg за не по-малко от 5% от животните (абортираните фетуси) от рисковата група;

в случай на внос на животни, чувствителни към вируса Schmallenberg, страната въвежда ограничителни и контролни мерки по отношение на заболяването.

б) **неблагополучна страна** (зона, област) е тази, в която през последните 2 години е регистриран Schmallenberg вирус, с изключение на случаите на внесени животни, поставени под карантина, които са били убити в безопасни условия.

в) **държава (зона, област) с неустановен статут** по отношение на Schmallenberg вируса е такава, за която липсва информация дали страната е свободна от вируса или не.

Препоръки относно мерки, които да бъдат взети по време на карантинния период на животни, чувствителни към вируса Schmallenberg, след внос на територията на Руската Федерация, с изключение на диви животни и животни за свободно или полусвободно отглеждане

След внос на животни на територията на Руската Федерация по време на карантинния период животните трябва да се отглеждат при условия, лишени от контакт с кръвосмучещи насекоми (затворени помещения, лечение с репеленти и/или инсектициди, разполагане на карантинната база в региони, където няма кръвосмучещи насекоми).

По време на карантината животните трябва да преминат през лабораторни изследвания за диагностициране на вируса Schmallenberg. Първият тест на животните за наличие на вирусния геном се извършва посредством метода полимеразно-верижна реакция (PCR) по време на периода между 1^{-ви} и 7^{-ми} ден на карантината. Вторият - за наличие на антитела срещу вируса Schmallenberg - чрез метода ELISA, по време на периода между 15^{-ти} и 21^{-ви} ден на карантината. Не е разрешен вноса на територията на Руската Федерация на животни с положителни или съмнителни резултати дори при един от методите. Пробите с кръвен серум трябва да се съхраняват в лаборатории за период не по-малко от 1 месец.

Според резултатите от изследванията:

1. В случай, че в карантинната група няма серо- и PCR-положителни животни, цялата група животни се освобождава от карантината и животните могат да бъдат експлоатирани без ограничения.

2. В случай, че в карантинната група няма PCR-позитивни животни, но има серопозитивни животни, групата следва да се подложи на повторен диагностичен лабораторен тест. Серологично отрицателните животни трябва да бъдат тествани за наличие на антитела; серологично позитивните животни се изпитват за определяне на титъра на антителата.

а. Ако броят на серопозитивните животни или титъра на антителата се увеличават, всички серопозитивни животни трябва да бъдат умъртвени, а всички останали да бъдат подложени на повторни диагностични тестове;

б. Ако броят на серопозитивните животни и титърът на антителата на серопозитивните животни не се увеличава, цялата група животни се освобождава от карантината и животните могат да бъдат използвани без други ограничения.

3. В случай, че са открити PCR-позитивни животни и:

а. карантината се провежда по време на периода на размножаването на векторните насекоми, животните от цялата група незабавно се умъртвяват хуманно;

б. карантината се извършва, когато векторните насекоми не се размножават, всички PCR-позитивни животни трябва да бъдат умъртвени, а всички останали животни от карантинната група следва да преминат многократни изпитвания за наличие на вирус и вирусни антители.

Приложение 2

Резултати от проведен мониторинг върху Schmallenberg вирус на територията на Руската Федерация

На територията на Руската Федерация са взети 10 354 проби от животни, чувствителни към вируса Schmallenberg, като 9 137 от тях са взети от внесени говеда, а 1 217 - от местни говеда. Сред местните говеда не е имало животни с антители срещу вируса Schmallenberg, докато 910 проби от внесени животни са показали наличие на антители срещу вируса.

27. 06. 2013 г.

Изготвил:

Д-р Сибила Попова

мл. експерт в Дирекция „НСМОРПР“